

DÜSEVNI LISZT

Mejszeesne verszke novine.

Podgovorni reditel: LUTHÁR ÁDÁM v Püconci.

Pom. reditela: Fliszár János i Kováts Stevan
v M. Soboti.

Lasztnik i vödávník: Prejkmurszka evang. sínýoríja.

Cejna na leto 20 din., edna numera 2 din.

Rokopíszi sze v Püconce májo posíla i.

Naprejplacsílo gorívmze vszáki ev. dühovnik i
vucsitel.

Nouvo szrdcé!

Riszálszko premislávanye.

«I dam vam nouvo szrdcé i nouvo düso
dam vu vász, i odvzemem kamenó
szrdcé z-vasega tejla, i dam vam mészno
szrdcé. I moj düh dam vu vász, i takse
lúdi vcsinim z-vász, steri do vu moji
zapouvedaj hodíli, moje zapouvedi obar-
jejo i dopunývajo.» Hezek. 36, 26, 27.

Tak sze glászi miloscse Bogá obe-
csanye szvojemi lüdsztvi. I tou obecsanye
je vu szpunývanye sztoupilo na onom
velikom Riszálszkom dnévi, gda szo Jezu-
sovi vucsenícke edne pámeti vküp bíli i
Bozsi Szv. Düh je je vsze napuno natelko,
ka szo nouvo szrdcé doubili i zácsali szo
gúcsati navdúšeno od Bozsi veliki dejl na
nase zvelicsanye vcsinyeni i potom szo
tüdi z szvojim cejlim zsítom szvedocsili,
ka szo taksi lüdjé, steri z-radosztjov hodijo
vu Bozsi zapouvedaj, nyegove zapouvedi
obarjejo i szpunývajo. Bozsi Düh je nej
vecs osztavo Jezusove vucsenícke, nego je
dale delao, naprej szí je pouzvao edno
obcsino, edno cérkev, stera je nouvi düh
prineszla notri vu szvejti; i lüdsztva vsze
razmere vu hizsi i drústvi, vu národi i
drzsávi preobrnola i oplemenítíla. Nej od
zvüna, nej po naprejszpisüvanyaj i zapou-
vedaj, nej po institucijaj i narédbaj, nego
po ponovlenyi szrdcá i obcsütejnya, po
oszébnosztaj, steri od znoutra posztánejo
nouvi, po Bozsem Sz. Dühi sze ponouviti
dájo. Krsztsanszke oszébnosztí vszákoga
réda ino sorsa, odzgoraj i zdolaj szo bílé

nosziteli blagoszlova, skéri Bozsé preobrá-
csajoucse, vsza ponávlajoucse moucsi.

Zakój lecamo mí dnesz? Ka je nase
zdühávanye vu etom szirmaskom, vu sze-
bicsnoszti odrevenyenom, vu odürnoszti
besznécsem, brez tanácsa nevolnom groz-
nom cajtí? Goszpodne, csini nouvo! Obari
nász od pogübelnoszti! Pelaj nasz vö z-
sztálne szmrti na zsítek!

Ali kak? Jeli je Düh, steroga je Boug
szvojemi krsztsansztvi darüvao, od nász
odsztoupó? Ali pa lehko Goszpoud, — ki
nam je szvojega Dühá obecsao, ja escse
vecs, ki nasz je na Riszálszkom dnévi
szvojega Sz. Dühá z-szvojój ponávlajoucsov
mocsjouv i z vszemi szvojimi blagoszlova
punimi dármí tak obílnó obdarüvao, — nam
ne dá vecs, ka mi potrebüjemo? Lehko
tak csiní, kak vcsászi zemelszki ocsa má
csinití, ka nam kaménye dá meszto krüha?

Ah, valá escse dneszdén: dam vam
jasz, — scsém vam datí nouvo szrdcé,
zselém vam datí nouvi düh. Ali mí szmo
nyegove dári zapravíli; mí szmo nyego-
vomi dühi proutisztanoli ino ga obzsalosztíli.
Mí szmo nej steli, ka bi on nász sztano-
vito ponouvo. On nam je povedao, ka je
nej prav; ali mí szmo sze dönok nej
vkraj obrnoli od nepravicsnoszti, osztali
szmo vu nasi sztári szebicsni, nepobozsni,
szkvarjeni miszlaj, recsáj i delaj. On nam
je povedao, ka nász obdrzsí: jedíno vera,
stera popádne odpüszcšanye vu Krisztusi,
i nouvi zsítek sztvorí v-nami. Ali mí szmo

za sálo vzéli evangelium i nej ga prestimáli za on jedíni kincs, steroga potrebújemo vu zsítka i vu szmrti. Zátoga volo je na teliko prislo z-namí. Zátó nema méra nase szrcé i nas zsítek; zátó betegúje nase familszko zsvlejnje, ali túdi lúdsztva zsítek; zátó je szpodobno vesz tak gízdávo kulturno cslovecsansztvo k-ednomi tejli, vu tréslícsnom támni brez moucsi sze meta-joucsemi, pri sterom vrácsi obvúpajo.

Znouvics je isztina tou: ni od várasza, ni od flastroma szo sze nej zvrácsili. Boug dáj, da bi i mí k-tomí szpoznanyi prisli: nego tvoja Rejcs, Goszpodne, vsze zvrácsi! (Moudroszti kniga 16, 12.)

K-taksemi vúpányi nasz oblásztí nasega Bogá obecsanye. Vu tom vúpányi szvetímo znouvics lübléni Ríszálszki szvétek. Csi szmo mí gli neverni grátali, On je veren osztano; csi bi mí gli nej steli, On scsé escse itak opraviti, ka k-blázsensztví szlúzsí nam. Escse dopúszttí nam nyegovo Rejcs glásztí, escse má düse, stere sze preszvetsávati, poszvetsávati dájó, escse má cérkev, stera med velikov odpádnosztjov i vu vnozzíni iména krsztsenikov, sztanovítno vu Nyem verje, Nyega z-szrcá lübi, vu Nyem je blájzsena i za Nyega dela. Tou szo oni, steri szí Nyegov Dűh darúvati i nouvo szrcé dati dájó.

Nouvo szrcé! Tou naj darúje On túdi tebi i meni! Tou naj dá vnougim vu vezdásnyem cajti! Tou naj darúje nájmre szlugom nyegovi gmajn, vucsitelom nasi otrokov i mladénsztva, ocsevom i materam vu hízsaj, voditelom lúdsztva; potom de prihájao nouvi, blagoszlovleni cajt.

Gospoud je moj pasztér.

*Gospoud je moj pasztér,
Sztrahsi me bár vihér,
Z-groznov besznoucsov.
Naj sze priblizsáva,
Znícsenye pripravla,
Nebom porob nyegov.
Z-menom je vu vihéri,
Potihsažo sze válovi,
Hválo szpejvam nyemi.*

Sinyorie szpráviscse.

Prekurszka evang. sinyoria je letosnye szvoje rédno szpráviscse, pouleg szkoncsanya lajnszkoga szvojega gyülejsa, v Püconci májusa 2 drzsála. Na historicsnom meszti szo sze szpravili vküper pri toj príliki Prekmurja vesz evangelicsancov poszelniki. Tam, gde je vrejloszt vere, lübézen do cérkvi ti odícseni ocsákov, kak je vdárla za nyé vóra szlobodscsine po

Podlíztek.

Drágocse podpora.

Píszao: Fliszár János.

Hodmo, poglednimo, ka dela Gyula? Ob pol 8 vóri je prisao domou vu szrdcí zburkani za volo Lajosa teskoga zsítka. Nyegovi gmajnarov touposzt i necslovesztvo ga je bolécs bodalo pri szrdci. Nikak nemre miroven grátati — csi glih doj lézse, szpati nede mogao — malo v-kaszino poglédne — má bidti, sze pomiri i med priátelmi razveszeli.

V-Kaszini szta zse tam bílá nyegoviva vszákdánésnyiva, krúsniva priátela: Ponizen Stevan cérkevní inspektor i Prijaznivi Gáspár presbíter. Kak szta ga zaglednola, ga glaszno pozdrávlata: Na dobro ka szí prisao, tak szí nama té dni zse doszta falio! Nej szva sze troustala, ka bi dnez sz eszi prisao. Ka je nouvoga? Ka dela tvoj indasnyi priátel? Kak szí sze razveszeljávo?...

Ali ka ti je, ka szí tak oumoren? Trúden szí, ali sze ti je pa kaj neprijétoga zgoudíto? ga píta inspektor. Celou szo te vóodmejnili tam pri plamini. Gúcsi nama nika od tvoje pouti...

Gyula je vsze povedao, ka je vido i szkűszo... nigdár nebi miszlo, ka bi sze táksi gmajnarje naisli med nase vere dományimi, kaksí szo Lajosa fárnici. Doj je szpíszao zsáloszten sors toga neszrecsnoga dúhovnika z-tak szrdce gíabajocsími recsmi, ka szta sze oyiva léknola té pripovejszti i z-bolezním dúhom mílúvala nej szamo v teskom sztáni bodoucsega dúhovnika, nego toupoga dúhá bodoucse fárnike túdi, steri szo tak szkournaté i zmrsznyene düse, kaj je szvetloszt evangelioma i cslovecsa obcsútmoszt predrejtí nemre... Po csúti inspektor pregovori: „Znás ka Gyula! Míszlim, ka tvojea priátela nezbantújemo, bár míszlim, kak szí ti zse vecskrát odnyega i od nyegovoga szrdcá gúcsao, nyemi düseвно bolezén szprávimó — ali dónok de dobro, csi ga vu nevouli pomíoremo mí; da nyemi ti nyegovi pomocsí nescesejo. Edno dya-krat, tríkrát menyé, potrosmo nemo sze kártali

plemenitom zrendelüvanyi II. József poglavára, rávno zdaj pred 140 lejtni dolidjala fundamentni kamen szvojoj gmajni. Tá gmajna sze je le-pou osznávlala, zelenila i cvela, 4 nouve gmajne po lejtaj z-szébe odpüsztila, ali száma itak nej opüsztsena posztála, nego li, kak pálna pod bremenom rászla. Med vezdásnyim püsztnim, szebicsnim zšivlejnem lüdsztva medinni jéziki zvonouv glászijo sznájzsi nouvi farof szvedocsi tú, kak prevecs lübjio szvojo cérkev nyéne kotrigel! Na tom mesztiszo prisli vküper nasegavszvétoga Siona pazlivi varivácske, evangeliomszke poszvetse-noszt i krsztsanszke lübéznoszt vrejli gájitelje, csízste jákoszti, zsaritelje, bratinszkoga vkü-razmejnja, vküprdzsánya obcsütoszt boritelje, naj pri sztároj szvetloszti nouvi poszvejt vuzs-géjo i vu nebésza pelajoucsoj sztezi z-ednim sztopájom dale pridejo.

Püconszka gmajna je vsze gouszte, steri szo prisli, naj pouleg mere nyim dáni talentomov vrejlo i z-lübéznosztjov vzemejo tál vu dicsnom deli zidanya nase szv. Materé cérkvi, toplo pozdrávila z-etim govorom.

„Szramota onomi, steri nemárno müdi, Dika li onomi, steri sze verno trüdi!“

Pred szpráviscem je ouszvetna bozsa szlüzbsa drzsána, pri steroj je püconszki moski korus pod pravdobrim vodjenyom Osváth Sándor fárnoga kántora genlivo büdécse, korusne peszmi

popevao z-szrcem i düsov, tocsno i precizno, kak je v-tom táli dalecs héresnya püconszka dalárda: 1. Boug je nasa obramba (46. zsoltár); 2. Boug nebeszki, moje vüpanye; 3. Visziki Boug. Kováts Stevan sinyour szo naszledüva-joucs Bogá molili:

Vszamogoucsi Boug, milosztiven nas Ocsa nebeszki! V etoj ütásnyoj vöri sze vu dühi k tebi pozdigávamo, vhálo ti dávajoucsi, ka szí přeminoucsó noucs verosztiúvao ober nász, i zbüdo nász na znameniti dén, vu sterom sze nad tvojeja nebeszkoga králesztva. razsürjávanyi trüdimo. Oh Goszpodne Bozse! známo, kaj sze z vszáksim dnévom priblizsávamo k prek groba budoucsemi szvejt, pomágaj nász, z tvojim szvétim Dühom, da nász eta szlejdnya pout vu nebésza pripela. Známo, ka pride tvoje králesztvo vszejm onim, ki nyé iscsejo, ino sze za nyé bojüjejo. Pred necsízstimi szo zaprejta nebésza, i rávno záto sze pascsimo tak zšiveti, da sze vrejдне vcsinimo za tvoj nebeszki ország. Csi eti trpimo, trousta nász ona miszel, ka na ovom szvejt sze poszühšijo szkuze nase, i obnejmi vsza zsukoszti sztaranye. Tejszna je ona pout, stera vu nebésza pela, ár sze je tezszo cslo-veki zgrehi i szküsávanyem bojüvati, nad sze-bom kralüvati i lübéznoszt vcsiniti.

Ali ono obecsanye, ka pridti má ednouk k nam tvojé králesztvo, mira i blájzsenszta ország, nam moucs darüje, da batrivn pótüjemo po zsitka ruklasztoj sztezi, gde szí szam ti, oh Goszpodne, pomoucs nasa.

Goszpodne Bozse! Pokrejpi düse nase, da delo nase nam nebode na bremen, nego

— dosztakrát tak na zobsztonszka völücsamo pejneze, stere bi on na doszta bole potrejbno ponücao — dájmo nyemi edno málo podporo — ali na tébe zavüpamo, ka nyemi tou tak posles tá, da sze on vu dühi neoszramoti i mi pred nyim neznáni osztánemo . . . Ka povejta vüva k-coj? Jasz z-moje sztráni aldüjem 200 koron, stere eti preci vödenem, . . . Prijaznívi Gáspár presbiter tüdi i nájveszelej Gyula dvej, dvej sztou koron vödeneta. Tak szo vküpdáli 600 koron. Veszéli szo bíli, kaj lacsnim glád, zsédnim zšij potihšajo. Rávno v-tom megnyeni je notri sztoupou Darüvajoucsi János, Kaszine lasztnik, ki je vszi-gdár segou meo goszté szvoje poglédnoti i za szlüz'benikmi paziti, naj nede tozsbé pri gosztej. Nanízivsi sze pred nyimi, pozdrávo je z navád-nimi recsmi i kak na pamet vzeme 600 koron nasztouli, szmejécs pita: Moja goszpoda, csi je szlobodno pitati — zagvüsno szte sze sztavili eden z-drüгим, ka telko pejnez vödjáni jeszte? Ah nej, hízsi goszpoud, odgovori presbiter, za doszta plemenitejszega cila volo szmo je vküp djáli, i da szo vidili, ka je nálezsen znati, szo

nyemi nakrátcí razlozsili . . . No tak jasz, csi mi dopüsztila, tüdi z-szrdcá prilozsim máli áldov moj, ali neznáni scsem osztáti pred imenüvanim goszpodom; ztem vöwzeme bankoláris i 100 Din. banko k-coj prilozsi, govorécsi: Dnesz szem tak escse nika dobro nej vcsino, rad szem ka mam priliko nikomi edno szkuzo poszühšiti.

Gyezero koron szo na Gyulo zavüpali — i on bi je vcsaszi zdaj vecsér neszao na posto, csi bi odprejta bila, ár bi je li v toj minuti rad odposzlo i priárelí radoszt szpravo. V-gojdno je je v-kovert zapecsafo i na posto djao. V-ne-delo ob 4 vöri do pri rokaj, právi vu szebi. K-pejnezom je na krátci etakse píszmo prilozso:

Lübléni Lajos!

Escse ednouk ti z-szrdcá zahválím ono priátelszko prijaznívojszt, stero szí k-meni z-tvojov tüváriscov prikázao, za stero ti naveke zahválen osztánem. Tvoj zsaloszten sors i es-cse bole tvoji gmajnarov szkrcsenoszt me je v-düsi obdreszelila, stero da szem nikákím mo-jim priátelom naznano, kí pred tebom neznáni

na vugodnoszt; i darúj nam k tebi tákso lübézen, stera szladko vcsini nasega pozványa britkoszt. Da szlúzsimo tebi nej kak rob szluzgi z trepetanyem, nego zaisztinszkim veszeljom i z radosztjov, veszelécsi sze vu tebi i vu tvojem csinejnyi.

Goszpodne Bozse! Bojdi z nami i pomágaj nász, kí sze bojújemo prouti etomi szvejt i prouti zmozsnoszt nyegovoj. Oh Goszpodne bojdi z nami, pomágaj nász z tvojim szvétim Dühom, i vlej vu nász moudroszt, vem sze za tvojeja králesztva razsürjávanya volo trüdimo.

Vu lüdi sze nemremo vüpati, ár vsze ka je z tejsa, je krhko i preminoucse, jedíno ti szi oh Goszpodne práva moucs, zmonoszt i pomoucs. Zató bojdi z nami, za tvojeja lüblénoga sziná Jézusa Krisztusa volo, kí je naša obramba i trdi grád nas, zdaji na veke. Amen.

Luthár Ádám cérkevni zaperník szo epistolszke recsí csteli gori (Jakuba Liszt 1, 16—27.) Po szlúzsbi je offertorium pobérani na sinyorszko podpornico. Vküper je dáno vise 600 dinárov.

Zdaj sze je to ouszvetno szpráviscse na táncsno szpráviscse preobrnolo i zacsnoła sze je szeja pod predszedníkom Kováts Stevan sinyora i Csaplovits Ferenc sinyorije nájsztarejsaga inspektora.

Nescsemo zdaj, niti nemoremo naednok, tekaj i vesz kojno szpráiviscsa pouleg kronike naprejdati, naznánjamo pa dönok nasim cstitefom, ka bomo tou csinili po nadaljávanyi prejk vecs numer nasega lísztá, kak je tou na szpráiviscsi

szklenjeno. Napisznik na tom szpráiviscsi gorivzeti poszebno nájmre ne bode dolistampani, nego vsze glavnejsa naprejdávanya i szklepi sze eti na ocsivesznoszt dájo.

Ár nasé cérki nevoule, zmenkanya i tüdi nájbole goréce potrejbcsine i náloge pred nász posztávlene vu napiszniki gorivzétom szpráiviscsi nase sinyorszke podpornice vídimo, zató v te-koucsem nasem Lisztá toga z-cejla naprejdámo, naj vídijo, vnougi, vszi, gde, ka bolí, naj sze büdimo vnougi, vszi na vero vu lübézni dela-joucso.

Podpornice predszednika z-cérkevne sztráni, Siftár Károlya naprejdávanye:

Postüvani Gyülejs! Na osznovnom szpráiviscsi prekmurszke sinyorije prem. leta febr. 2. v M. Szoboti drzsánom sze je osznovála prekmurszka evang. podpornica tüdi. Programa szmo nej dáli, pa csi bár szmo vidili podpornice veliki dela presztor: poznali uriásne potrejbcsine; vidili szmo krvávécse rane, stere vrácse-nyé zselejo; ali nej szmo poznali te potrejbne materiálne skéri, nej szmo znali, z-kak velkim vráštvm mo ravnali, naj na ti nájpotebnejsi mesztaj, csi gli szamo momentno szmo mogocsni pomágati. Zdaj tüdi lehko velimo: „zsétve je vnogo, ti delavcov je pa malo“. Velike i tezske náloge mámo odprávlati, ali, zsaloszt, materiálna skér je nam premála. Naj sze mi dopúszti zató, da szpráiviscsa pazko szamo na te

scséjo osztáti i za toga volo mi odpúszti, ka nyi iména neodkrijem — szo od cslovece obsútñoszt pobüdjeni — szamovolno té máli dár pomeni tebi poszálí. V-zemi ga z-tvojim mirovnim dühom, kak dobri szrdc szkázani áldov. Naj te nebolí szrdcé zató, ka tvoji gmajnarov szkrcsenoszt, dobre düse scséjo zednácsiti. Dobro je znáno, ka szo nájvecskrát oni nezahválni, z-kejmi nájvecs dobro csinimo. Zselém ti dobro zdrávje z-lüblénov tvojev tüvárisicov navküp. Máloga Pisteka pa dosztakrát küsnem. Lübl. tvoji priátel

Gyula.

* * *

Po szlúzsbi bozsoj je nej szamo zsená, nego i Lajos szam od szvoje predge navdüseni i pokrepleni prisao vö z-cérkvi. Zsenine vcseránye recsí: »Gde je nájvéksa potreboucsa, tam je nájbližse Bozsa pomoucs«, stere szo denésnye predge grünt bilé, szo ga celou vödmejnile, pomirile i nesztanoma pred ocsmi bilé. Prouszti

obed z-zadovolnosztjouv odpravivsi i popoldnésnyo csézt Bozso szpunivsi, právi zseni: Tak bos vütro sla k-vüci proszt pejnaze? Sla mo, zse szem na pout pripravlena. Örsziki szem zse vsze dopovejdała, ka má csiniti, do vécsara z-Bogápomocsjouv nazáj pridem. — Nini!... velí Lajos, Pisteka szenya lehka vö pride — posta ide — Boug drági, ka neszé? ... Doszta dobra vendar nej! odgovorí zsená pobito, na dácso szi miszlivsa.

Posta je dobrevoule bio. — Dobro szrecso Boug dáj! — sze pokloni. Boug dáj, Boug! odgovorí fararca, zse bi nam trbelo, kákso málo szrecso. — Nej málo, velko szrecso szem prineszao i z-tém vö vzeme písztmo, na nyem 5 pecsáti ... máli Pistek szkrcsí: jaj papika, tou je, tou je! (Kak sze nyemi je szenyalo) ... Dühovnik i zsená szta sze malo nej razszipala. Dobro poglédneta — i pitata posto: „Je li nase? Postás potrdi, ár nyemi je postník tüdi tak pravo — eti sze je nájpodpisejo, ka szo prejk vzéli. »Napiszek je moje imé, písztanye je Gyula písztmo« Zdrzsétek 1000 koron. Pazécs je gori od-

nájbole gorécse potrejbcsine, na nájznamenitejse náloge, stere nikak nemremo i neszмимо odlásati, pozovém gori; z-drúge sztráni pa, naj na krátci pokázsem one poti i doube, z-sterimi mí ete náloge doszégnoti moremo.

1. Predevszém naso szkrbnoszécso pazko vö moremo razpresztrejti na dvöma koncoma Prekmurja, tak nam náj pogübeljnejsi mejsztaj verosztüvajúcsim, dvejma nájmlájsiva, ali tüdi vu telovni nászzirmaskejsivíma, na pou szírotinszkimi gmajnomá.

Edna z-tévi, Dolnja Lendava, komj má 300 düs. Brez kántorvucsitela i cérkvi sztojécsa mála gmajna je tá. Kak málicski záton je ona na szredíni uriásnöga mourja, steróje sze proti v szákom megnenyi tühinski tekáj, ka jo poplavi.

Ta drúga je Gornya Szlávecska, stera je pred 5 lejti posztánola mati cérkev, pa brez cérkvi i farofa sztojí. Tá gmajna sze vu düsevní zadoszta mocsno szkazsüje. Dela, vküpeszprávla, álmostvo prinása, naj szí more cérkev gorszpou-vati. Ali, zsaloszt, prouti vszój szvojój gotovnoszti do áldovov, tüdi li more csütíti isztinoszt rejcsi nasega velikoga reformátora: „Z-násov mocsjouv szmo li zbozsní“. Do cíla szamo tak szo mogoucsi pridti, csi oni tüdi csütíje idíjo, ka „kre nyí je te zmozsi, ki nyim zmenkati nedá!“ Csi vídíjo podpérajoucsó krsztsanszko lübézen, csi csütíjo, ka szo vu szvojem zsmetnom bojüvanyi nej osztávleni, májo vrejle vere brate,

steri nyim pouleg szvoje moucsi aldüvajúcs na pomoucs hítiyo, zs-nyimi csütíjo i zgotovnosztjóv ponüdíjo szvoje roké na podpéranye tim bori-telom.

Tak tevivi dvej gmajni brez pazke, i podpéranye niháti nemoremo.

2. Drúgo nase fontosno delo pa vu Prekmurji moremo obrnouti na preprávlanye mlácsnoszti do cérkvi vadlúványa. Betezsno je nase cérkevno vadlúvánszko zsvílejnye! Od dna do dna z-boleznosztjóv moremo viditi, ka pomenkáva ocsákov vere vrejloszt i álmostva gotovnoszt. Vrzsmo nazáj nas pogléd szamo z-ednov sztotinov, gda je nam zagvüsana vadlúvánszka szlobodscsina, takse plemenito borenje, takse álmostva gotovnoszt szo melívernici i edna za ovov osznovlene gmajne. Dneszdén pa ocsákov szvétí herb pouleg ledéne mlácsnoszti i bolvanicsivanya pejnez od dna do dna na níkoj i pogübel ide. Ete trdi léd mlácsnoszti moremo vtrejti i ogen szv. navdüsenoszti do cérkvi i vadlúványa zvnouvics gorozsaríti. Tou pa szamo z vöszprobamo z-skerjóuv reformácie, z-stampom lehkó doszégne-mo. Zsalosztno, nase lüdsztvo ne podpéra natelko nas mládi cérkevni stampov, kak szmo pa tou csakali ino sze toga vü-pali. Neznam, ka je tomi zrok? Zagvüsno materializem, szebicsnoszt i vezdásnye poszvetszko navküpnó mislejnje! Nase lüdsztvo szí rado küpi opüscsávajuocse tedence férc líszte

préta, dvej banki po 400 i 5 po 40 koron szo v-nyem v-píszmi zaszükane. Léknola szta sze, ár szta telko pejnez na ednouk escse nígdár nej mela vu szvojem zsítiki. Lajos hitro precsté prílozsno píszmo i szkuzé szo sze nyemi pobüdíle vu ocsáj. Radoszti szkuzé z-edne sztráni, ka jesztejo dobre düse, stere na pomoucs hítiyo pográzdzsajoucsó ládji vu zmenkayni bodoucsim; z-drúge sztráni pa zsalosztí szkuzé, ka on míloszti dár more príjéti, ár nemre zsvíeti po szvojem postenom delí. Szrdcé ga je bolelo, ka ga drúgi podpérajó i nej oni, kim szlüzsi.

Kak szta malo k-szebí prísla, práví tüvárisica: «Gde je nájvéksa potreboucsa, náj blízse je Bozsa pomoucs.» Po csüdni potáj sze szkrbí Boug za csloveka! Po tvojem dobrom príjáte-li je zbüdo dobre düse, ki szo nász zmoglí. Vcsaszi je píszao nazáj píszmo szvojemí príjáte-li ka kak? — Tou szí lehkó míszlímó.

V gojdnó (v-pondejlek) je nej zsena slaz doumi k-vüci, nego on je odpotüvao za cserámi vu váras. Pistek nyemi je na szrdcé zvézao naj koroune tá dá llonki i Mariski.

Tá pridoucsi je vsze vréd vzéo, doj je plácsao v-konviktusi düg i escse naprej do konca leta za sztrosek, zvön toga escse bole potrejbno ob-lejko za cserí, sterim je vsze razlozso i na szrdcá zavézao, naj sze dobro znásajo i vcsíjo. (Od toga je nej níkse tozsbé bílou.) Prejk je dao nyima escse Pisteka drági dár, steroga szo z-tém vzelé prejk, ka ga na szpoumenek obarjejo i vö nedájo i tou szo uprav zdrzsale, ár je vszáka teví dvej korouni obarvala do készne sztaroszti, kak drágo relikvíjo dobroga szrdcá brato szvojega i kak drági familie kincs prejk dála osztankom szvojem na obarvanye i známejnje práve bratínszke lübéznoszti.

Direktori je zahválo, ka szo potrplejnje melí ino ga csakali. Proszo je zedním naj na cserí pázíjo, na stero ga je direktor ogvüsao, ka níkse tozsbé nega ná nyé. Vu vcsenyej szo te prve, vu znásanyi pa na példo szlüzsíjo vszém drúgím.

Z-velkov mírovnosztojouv je sou domou, zsena i Pista szta ga zsmetno csakala. Mati bí kaj rada csúla od deklin, Pistek pa csi szo rade

ali dobro düseвно hráno ponüdecse cérkevne liszte za malo stíma, za nyé aldüvati nescse. Neznam, gde je lehko falinga, má bidti vu stampi tüdi. Lehko nevejmo tak pízati, tak po lüdszvinszkom, tak vlecsécse, ka bi szi nase píszanye pout vtrlo do szrdcá nasega lüdsztva. Moremo sze navcsiti tou tüdi!

Ali vsze tou sze brez materiálnoga áldova nemre doszégnoti; potrejbno je tak, naj podpornica szvoje blagoszlávlajoucse roké vöraz-presztré na prekmurszki mládi evang. stamp tüdi.

3. Naszlednye szem nihao to nájznamëntejso nálogo. stera je píanye bidti i nej bidti na prekmurszko evang. církev. gledoucs. Tou je pa nej drügo, kak ka v M. Soboti kém prvé — bár gde koli vmememo skéri — moremo nasztaviti eden evang. dom za díjáke. Tam v meszto posztávimo nase krajíne nájboúgsega vcsenyá szirmaske szini i cserí, da zs-nyih nasoj církví kántorvucsitele i vucsitelice lehko gájimo.

Prekmurszka evang. církev mené na po-grázdsajoucsi hajouv szpomína; vu düsi mojoj nesztanoma csüjem v-dvojnojszt szpádjeni bougsi düs jaj kricsanye!

Evang. vucsitelov zse szkoro nemamo! Od drzsávni soul zse níti nescsem gücsati, vém sze v evang. církevni soláj tüdi kath. vucsielice vcsíjo. Drzsávna oblászt tou právi: dajte mi evang. vucsitela i jasz ga vöimenüjem! Ali odkud ga naj vmememo, da etaksi nega.

bilé koronam. Vsze je vugodno bílou dopri-neseno.

„Pá szmo doubili edno píszmo, tam je v-kaszlini“ velí zsená, Gyula je píszao pá. No tou vcsaszi poglédnem, — zakaj szi je nej gori odprla? Nej szem je — velí zsená.

Lübléni priátel Lajos!

Na kráti ti odpísem, ka je té dní hodo pri goszp. Sinyouri z- Ruszoszkoga domou idoucsi Amerikanszke Lütaranszke podporne missie zavüpnik, steromi szo goszp. Sinyour, kí szo od tvoje zsalosztne sztáve po inspek-tori informirani bíli: tebé toplo porácsali vu toga zavüpnika szkrb. On je gvüšno obecsao, ka kak domou príde, sze neszpozábi z-tébe i za kráti csasz dobís odnut vékso podporo. Sajnálívaó je, ka ti zdaj vcsaszi nemre pomocsti, ár zse szamo telko pejnez má ka, nyemi do doumi dojdejo. Troustati sze tak szmém, ka za máli csasz v-bougso sztávo prides.

Moj pozdráv tebi i familii,
Gyula.

Szkrbeti sze moremo za tou, naj sze vu krátkom cajti zadoszta evang. vucsitelov i vucsitelice vözevcsi.

Naturno, csi tou scsémo, naj vrejle i nav-düsene vucsitele mámo. tak verníci za szvoje i szvoje decé lepse prísesztnoszti volo, morejo prineszti potrejbne telovne áldove. Na tou gledoucs jasz nas cio szledécse miszlim doszégnoti:

Z-pomocsjouv i áldova gotovnosztjov Szobcske evang. gmajne zse na prísesztno solszko leto moremo szpraviti kamcsi 2 hizsi, gde bi lehko meszto melo kamcsi 8—9 evagg. vucsenikov. Po nasi gmajnáj szpravmo vküper te náj-bougsega vcsenyá decske i deklice, polozsmo je v díjaski dom i olejsajmo nyim vcsenyé. Ali mikmá tej szo duzsni nász zagvüsati, ka na vucsitelszko szlüzsbo sztoupíjo i tou do v Prekmurji zvršávali. Meszto díjacskoga douma bi v Murszki Szoboti bílou, ár tü jeszte gimnázium, i pörgarszka soula; z-drüge sztráni pa Szobotska evang. gmajna vn herb sztoupí blájzszenoga Kühár bácsia hizsi i zemli, isztina pod titulúsom „konfirmanduski dom, ali vém naszlejdneye je tou vszeedno, ár tej díjácke bi tüdi vszi konfirmandusje bíli. Preredítev bi sze z-dúhom daritela z-nikaksim tálom nej protivíla, Mogoucse, ka bi gmajna mogla vu lasznom szvojem hrámi za té cio 2 hizsici zagvüsati.

Píanye je, z-koj bi sze meo té díjaski dom goridrzsati? Nikso máló sumo bi lehko vszáki vucseník plácsao, zvün dob-roga vcsenyá szploj szirmáke. Racsúnam na tom sztráni na álmotva gotovnoszt Szobotski evang. gosztílnicsárov i verníkov tüdi. Zvün toga vu krouzsi podpornice bi na té cio poszebno dáre pobérali v-vszákoj gmajni, nej szamo pejneze proszécs, nego naturálijé tüpi. Z-prosnyov bi sze abrnóli k- církvam zvünszki protestánszki országov i k-Amerikanszkomí Lutheranszkomí drústvi, glaszécsi ká tü od zdrzsánya i prísesztnoszti 25.000 evang. düs jeszte gucs. Gvüsno, ka nam vu nasoj zsmetnoj nálogi tej tüdi na pomoucs bodejo.

Zvün tej prevecs doszta nálog csáka na Prekmurszko evang. podpornico, ali zgoraj ime-nüvane szo nájbole fontosnejse, pristeri odlásanya nemre bidti i stere z malov dobrovolov, malov áldova gotovnosztjov je tüdi mogoucse naréditi.

Zdaj pa poglédnimo, kak sztojímo na telovna gledoucs. Escse preminoucsó jeszén szem

goripozvao vsze gmajne, naj vcsíníjo vsze na sztrán podpornice. Gori szem oproszo dühóvniké naj pri podpornoj bozsoj szlúzsbi offertorium drzsíjo, vu soláj i vu obcsinaj po hízsaj lübézni dári dájo pobérati. Zsaloszt! Moja prosnya je z-vsákse sztráni glász kricsécsega osztánola vu püscsávi. Nájvecs nasi gmajn szi je miszlilo zadoszta vcsíniti szvojoj dúznsoszt, z-tém, ka je v-cérkvi pobérani offertorium odposzlála na podpornico, pobéranye po hízsaj i soláj je szamo v-nisterni gmajnaj zvrsono.

Neznam, ka jezrok toj nemáratnoszti? Tou tak dale neszmi bidti! Z-vküper szklenyenimi rokámi blagoszlova nemremo csakati, nego predvszém delati moremo, za podpornico vszákó príliko gorponücati, ár szamo tak bomo csütíli i vidíli ednouk nyéno blagoszlovleno zmoznsoszt. Proszim záto visziko prestímane gmajne i dühóvniké, naj potom toga vszepovszédik naprávíjo híszno i solszko pobéranye tüdi. One gmajne pa, stere szo tou do tega mao tüdi szpunile, naj prímejo mojo nájbékso zahálnoszt!

Na podpornico je do tega mao v Prekmurji notripríslo 6635 din 07 p.

Podpornice drústvo predsedníka naprejdávanye odobri i vu pazko podpornice zvün zgoraj imenüvani nálog porácsa Novisadski evan. diakonszki dom tüdi. Szobotskoga díjaskoga douma vodjejnye bi pa nájbougse bilou na edno diakonisszo zavüpati.

2. Podpornice pejneznik naprejdá racsúne, pouleg stere sze vídi, ka je dáno 1, Morávci 180 din. 70 p., dönok z-té sume szam predsedník podpornice z-szvetszke sztráni Kúhár József 100 din., 2, Gornyi Szlávecsi 265 din. 3. Murszka Szobota 500 din., 4, Krizsevci 1209 din., 5, Szobotsko evang. zsénszko drústvo 201 din 25 p., 6, Bodooci 1887 din 30 p., Hodos 75 din 57 p., 8, Petrovci 222 din 50 p., 9, Püconci 2108 din 75 p., 10, Domanysevci —, 11, Dolnya Lendava —.

Szprávisce pejneznika neobtrüdjeno delanye toplo zahváli i racsúne nyegove odobri.

3. Gorítálanye zgoránye sume podpornice drústvo etak ravna:

100. d sze naj gorobdrzsí na naprej-nevidoucse potrejbcsine; Dolnya Lendava i díjaski doum 2000—2000 din, Gornyi Szlavecsi 1000

din, Novisadski dom 500 din. naj dobíjo. osztányeni 135 din. sze pa naj dá stampnoj fundácii.

Ka je predsedníka zgoránye naprejdávanye poszlúsávcom do szrcá szégno, volo z-punov energiov nagnolo, szvedocsi navdúsenoszt na djánye: Predsednik szo escse nej dokoncsali szvojega govora, zse gorsztánejo Vezér József, Szobotske gmajne poszelnik, k pejnezníki idejo i prekdájo na Díjaski dom 100 din, na Düsevni Lízst 20 din. za nyimi (kak za dobrim vödítelom, vezérom) prihájajo Dolnje Lendavszke gmajne poszelnik: Bohár Ádám, Horváth Mátyás' 100—100-20 d Varga Mátyás, Vukan Lajos 50—50 10 d i priszpodobno poloszíjo szvoje dári na Díjaski dom i Düsevni Lízst. Pozdignyeno megnenye je bilou tou i nájszízjavnejsi dokoncsétek té szej. (Gda z-nase sztráni proszimo vsze nase premocsnejse verníke: hodte i priszpodobno csíte! Zamerkamo, ka bomo vsze däre v nasem Lízsti z-lübéznosztíjov zahválov kvíterali. Red.)

Nadaljaványe príde.

Fliszár Sándor † 1923. márt. 26.

Sálovszka evang. filiálna gmajna zsaloszt má. Bozsa szkrbnoszt je k-szebi pozvála nyénoga vréjloga, lübeznívoga vucsítela, kí je 39 lejt, kak veren ogdradcsar szpunyávo csészt szvojo vu goszpodnovom vinográdi. Od brunca i mramora szi je sztalnejsi szpoumenek posztavo gori vu zahválni szvoji vucseníkov szrdcáj.

Te preminoucsi je nase szlovenszke krajíne roják bio. 1859 leti sze je naroudo vu Vescsici. Nyega vucsitel i sztarisi szo pri cájti gori szpoznali vu osznávlajoucsem színi nej vszakdanésnyi taléntom. Po vesznicske soule szpunenyí szo ga v-Sopron v gimnasium poszlali. Gde, kak je nej szamo ednouk vadlúvao, je vu tesko sztávo bio posztávleni zatoga volo, ár je zvöna vend materszkoga jezika drügoga nej znao. Vu vogszskom vcseney naprejdáno vucsenye i tüdi zse tisztoğa hípa nemskoga jezika dúzsno vcsenye je veliko pascslívoszt potrebüvalo, da naj odtüvárísov szvoji nezaosztáne. Nasega národa korena, mocsna vola, zsilavoszt, vödrzsécsa trplívoszt, je i prinyem hitro obládala zacsetne jezicsne teskoucse, tak da nej szamo ka bi zaosztáo od tüvárísov szvoji, nego sze je med te bougse vucseníke zbojüvao gori. Po gimnaziumi je vucsítelsztva osznávlajoucso solo (szeminárium) tüdi v-Soproni dokoncsao.

Kak mladénec, zná bidti je vu etoj krajini tisztoğa hıpa nejбіlou brez vucsıtela soule i zátı je na Vogrszkom sztoupo v-szlúzsbo. Obřprım v-Vési (Somogy), szledi pa na Kőváğóőrsi (Zala), v steri gıajnaj szo nej szamo ednouk bili nase krajıne rojákı za dűhovnike odebráni, kak pomocsník szpunývao vucsıtelsztva csészť. Odnut je prısao v 1883-tjem letı na Hodos, tisztoğa hıpa velikoga iména vucsıteli Diénes Sándori za pomocsníka, gde je edno leto bıo, v 884-tom letı sze je pa Sáloszka fılia od Hodoske materne soule odloucsıla i száma posztávıla gori szvojo soulo, vu stero je te imenűvani od Sálóvcсарov ednıglaszno zvoljeni i pozváni, gde je on kak prvi vucsitel, cseresz 39 lejť szpunývao vucsıtelsztva tesko, ali tak lejpo pozványe, z velkov vrejšosztıov, lűbéznosztıov i zdrznov potrplıvosztıov gájı vu szrdcáj tí málıcskı vere vrejšosztı i povodıávao je je vu znanosztı, moudrosztı do szlednyega hıpa, dokecs je v-moucsi, v-zdrávıi vkűp nej sztrtı v-légao i zgorejla je do konca zšíťka nyégovoga gorécsa szvejcsa i on je vu Bougi vőpremıno i odısao po onıj poutı, odkud nega vecs nazáj povrnejnıya.

Nyégova szrdcsna lűbeznıvoszt, konzekvensno prıjaznıvo drzsánye, znásanye, napomoucs i szlűzs-bogotovnoszt, nyemi je tak vescсарov, kak znáncov csészť i postűvanye szpravıla. Od rouk nyégovı je edno cejlo pokolejnıye prıslo vő, stero szvoje znánye, rázumnoszt, nyemi má hválıťı, steroga z-postűvanyem szpomına i szpoumenek nyégov obarje vu szrdci szvojem.

V-Sálóvcı 39 ino indrı 4, navkűp 43 lejťa je odprávlao pozványe szvoje. Tou bı pri sterıjklı szlűzsбі dúgo vrejmen bılou, ali predúgo je vu vucsıtelsztva tejlı i dűso mantrájoucsoj szlűzsбі, pri sterıj je te nájvéksı nájem pouleg nevolnoga, szűhoga krűha nájvscsrkát nezahválnosztı i ogřızávanye! Pozványa szvojeğa teske szkrбі, nesz-recsnoga hízstva szrdcsna britkoszt, decé osznáv-lanya szkrbnosztı, szo vu velikıj merı doszégnole etoga prousztıoga bojnıka. I dönok je on z-nepo-menkanım nágıbım, z-dobrov volov escse i vu be-tégi vsze teskoucse obládajoucşı, noszo pozványa szvojeğa teskı krızs.

Nyégovo odhájanye, je nej szamo Sálóvszke ev. fılie, nego cejloga prejkmőrszkoga evang. vucsıtelsztva i szvéte materécérkıvı zgűbícsek. On je te eden bıo neszťanoma sze poménsávajoucseğa racsűna evangelicsanszkı vucsıteloř nasi, koga nájlıbeznıvejsa vcsenyákojna je rávno vere návuk bıo. Zevsze moucsi sze je pascso vu osznovleni-

kov gıngave szrdcá vcepıťı vere i Bogábojaznosztı plemenıta jákosztı; vcsio je nej soulı, nego zšíťkı. Nyégovo jedıno zselejnye je bılou z-osznovlenıkov szvoji pravıcsne, rádne, mırovne, bogábojécse práve krszťsenıke osznouvíťı vu nájvısisıj popol-nosztı.

Goszpoud ga je zézvao; te obrűđjeni sze je napocsınek povrno!

Vu Bougi vőpreminoucşı vucsitel nas z-Bou-gom szťani! Mıloszťsa ocsé nebeszkoga bojdı tvoj mér!

HEINER GÉZA,
hodoskı ev. dűhovník.

Drobtınice z 590. vogrszke peszmi.

(Na lasztıvno nouto. Szlovencseno po
POLGÁR SÁNDORI.)

Vrejmen drágo, kako leto,
Tecsé hitro,
Proutı szvojemi cíli.
Ali dűsa mı ne prejde
V nébo prıde,
Na zšíťek vekıvecsnı.

Dáj mı, oh Boug, premıszlıťı
Sors zemelszķı;
Náj mı na pamet prıde:
Kak kráťek je ete zšíťek,
Zádnyı hípek
Me kak náglo doszégne.

Az élet bibliája.

III. Frigyes Vilmos királyt és Lujza király-nét egyszer egy ezredes sulyosan megsértette s ezért hosszabb várfogságra íteltetett. Rokonainak minden ıgyekezete, mellyel számára kegyelmet akartak kieszközölni, hiába valónak bizonyult. Az ezredes cellájában bibliát olvasgatta s egyszer azt olvasta benne, hogy az ima meghallgatásra talál. Ekkor eszébe jutott, hogy még soha nem imádkozott szabadulásáért. Letérdelt tehát és buzgón imádkozott. Másnap a királytól sajátkezűleg irt levelet kapott, mellyel visszaadta neki szabadságát. Nem tudta mire vélni a dolgot, pedig a magyarázat egyszerű volt. A király előzőleg pár éjen át nem tudott elaludni, mert fájdalmak gyötörték. Buzgó imádság után mégis elaludt s egészen megújnodva ébredt fel. Ekkor eszébe jutott az Üdvözítı intése: Szeressétek ellenségeiteket! Elhatározta, hogy örömet szerez annak, aki őt sulyosan

megsértette. Leült s nyomban megirta az ezredesnek az említet levelet. Mennyire igaznak bizonyult itt is az írásnak szava: KérjeteK és megadatíK nékteK. (Máté 7, 7; Luk. 11.9.)

* * *

Albrecht osztrák herceg egy háboru alkal-mával Basel alatt táborozott. A várost teljesen körül zárta s várt a kedvező alkalomra, mikor megkezdheti az ostromot. Egy éjjel földrengés támadt, mely az erős várfalakat nagy darabon bedöntötte és sok ház is bedőlt s a városban nagy volt az ijedtség és nyomorúság. A hercegnek tábornokai azt tanácsolták, hogy most kezdje meg az ostromot, a város szinte önként kezébe adott. A herceg azonban nem rendelte el az ostromot sőt az ellenségeskedést megszüntette és katonáival segítette a bázeliaknek a falakat és a házakat újból felépíteni, erdejéből fát és konyhájából eledelt küldött nekik. »Most mert« — így szólt — „szükségben vannak s nem akarok szorult helyzetükkel visszaélni, hanem mint keresztyén inkább nekik segítséget nyújtani. Majd aztán ismét harcolunk. Erre azonban már nem került a sor, mert a bázeliakat annyira meghatotta ellen-ségük nemes szívésege, hogy békét kötöttek vele s önként meghódoltak neki. (Péld. 25.21; Máte 5.44; Luk. 6.27.)

(Nadaljávanye pride.)

Krónika.

Dvesztoletnico rodjenjá nájprvog a velikoga i znamenitoga prekmurszkoga pi-szátelja, Küznics Stevana; bode nasa sin-nyorija szvetila juniusa 29. v Strükovci, na nyegovoj rojsztnoj zemli. Cejli program nasega zahválno-ga szpominanya v príseszt-noj numeri nasega Liszta naznanimo.

† Kapi Gyula (1850—1923.) Sop-ronske praeparandie bivsi ravnitel, od-lícsni paedagogus i emineutni kultivator evangolicsanszke cérkevne igre i peszmi, eden cérkevni szteber sze je porüso doli. Tího, ali verno i z-pascslivosztjov mravlé je delao on na dale szádjenyi evangeli-csamszkoga zsítka. Od nyegove rouke szo prihájali vő nasi nájbougsi kántorvucsitelje, z-cérkevni dűhom, trejznov pámetjov, z-csízstim szrdcom, pozványa znányem i

dávajo dale jezeram, ka szo doubili. Piszao je vucsne i cstenjá knige stere szmo prvle mí tüdi nücali. Szvojega zsítka eden nájbougsi tao je pa lutheranszkoi igre al-dűvao. On je bio reditel univerzálne evang. koválne knige, Orgolsoule, Preludiumov, Dalkönyvcske, Pálmaágak, Harangszó, Éneklőkar, Vallásos karénekek, GyermeK-lant-a. On je dao nasoi cérkvi tisztó velko vrejdnoszt, stero Kapi Béla, nyegov szin, kak Dunántulski püspek znamenűjejo. Nyegov vecsen szén eti doli, i tam gori bojdi blagoszlóvleni!

Evangolicsanszki kalendari sze dá za senk dobroga vcsenyá deci, kak je tou na sinyorszkom szpráviscsi szkoncsano. Gori sze pozovéjo záto verevucsitelje, naj potrejbne ekszempláre szí z-sinyorszkoga urada v Murszkoi Szoboti dájó prínesztí. (Red.)

Hvála South-Bethlehemszkim ver-níkom! Gróf Miklós püconszke gmaíne vrejli presbiter szo escse v Ameriki neob-trűdno szpunyávali szvoje presbiterzsko pozványe, ár szo püconszkoi szvojoj ma-terszkoi gmaíni na farof zídanye 173 doláro-v nábrali vküper, kak lűbézni dáre almostvi nasi bratov. Globoka zahválnoszt vszem daritelom! Boug vasz blagoszlóvi! Daj vam dobro zdrávje, gda szí lehko vnogo-krát nazáj szprávitel tisztó, ka szte z-dobrim szrdcom darúvali! Dáj vam pávidenya szladko radoszt z-vasimi lűblénimi navkűp eti domá, gda te lejko vidili nas lejpi nouvi farof. Naj vam dá pozdignyenoszt ona obcsűtnoszt, ka szte ga nam ví tüdi pomágali vrédsszpraviti, i tak de vam on k-tém dragsi. Vase imé pa, dober Gróf Miklós, z-nezbríszanimi literami osztáne gorizamerKano vu historiji nase gmaíne! Nepozábimo nigdár vase trűde i delo za naso gmaíno! Nájdite szí plácso tüdi vu blájzsenoj obcsűtnosztí dűsevnoga míra po dobrom szkoncsanyi dűzsnosztí! (Vszem prevecs zahválen Luthár dűhovnik.)

Velika ekszplozija je bila v Buda-pesti v fabriki za gomme. 12 lűdi je po-polnoma zgorelo, 8 delavcov je zadoubilo teske rane.

Szilágyi Dezső, a mult század kilencvenes éveinek legnagyobb tudományu prot. államférfia, egyik beszédében elmondta, hogy sosem félt a liberális érzelmű katolikus főpapságtól, sem a mágnásoktól, de veszedelmesnek tartotta azokat a másvalásu ultramontanokat, akik ugy szegődtek oda a katolikusokhoz.

Angleske vojne izgube. Angleska je mejla z tekájom szvetovne vojne 946.023 bujtí i 2.121.906 ranjeni. Vödávaniye za vojni material szo znásali od 1914-19 leta 9.590.000 font sterlingov.

Banke za miljárd rubelov. Ruszki národní komiszar za finance je zrendelüvao drukanye bank z nominalno vrednostjov milijárd rubelov.

Szedem milijonov otrokov brez douma. Komunisticsne dobroute v Rusiji szo vrgle na cesto milijone otrokov, ki szo zdaj brez domácsega ognyscsa. Po szovjetoki porocsali znása stevilo brez domovinszki otrokov vise z milijonov. (Slov. Nar. III. 29.)

Verszko gibanye v Ljubljani v csani od 1. 1918-1922. Vsze vküper je v peti lejtí menyalo 261 oszeb szvoje verszko ogvüsaneye. Med tejmi je bilou 127 katolikov, 14 pravoszlavni, 12 protestantov, 6 izraelitov i 2 islamita. Zébrali szo szí szledécsa vadlúványa: 22 rimszkokatolisko, 154 pravoszlavno, 23 protestantszko, 5 izraelitov, 2 islamsko i 53 jí je oształo brez konfesziye.

Naseljenoszt v našoj držávi. Izmed vseh pokrajín naše države je najbolj gosto naseljeno Medjimurje, ki obsega 775 kvadratnih km in šteje 96.945 prebivalcev. Na 1 km² prihaja torej 125 prebivalcev. Za Medjimurjem je na gošče naseljena Bačka in Baranya, ki štejeta 767.873 prebivalcev na 9926 km². Na vsak km² prihaja nekaj nad 80 prebivalcev. Na tretjem mestu je najbolj gosto naseljena Slovenija s Prekmurjem. Slovenija obsega 16.197 km² in šteje 1.056.464 prebivalcev. Na enem km² živi torej v Sloveniji in v Prekmurju 65 ljudi. Hrvatska in Slavonija obsega 42.534 km² in šteje 2.613.938 prebivalcev. Na enem km² živi tu 61 ljudi. Na petem mestu je

Banat, ki obsega 9776 km² in šteje 582.240 prebivalcev. Na 1 km² prihaja 59 prebivalcev. Na šestém mestu so otoki hrvatskega Primorja, kjer stanuje 56 prebivalcev na 1 km². Ti otoki merijo 513 km² in štejejo 28.710 prebivalcev. Na sedmem mestu je bivša kraljevina Srbija s površino 49.950 km² in s prebivalstvom 2.655.078. Na 1 km² živi tu 53 ljudi. Dalmacija ima površino 12.732 km² in šteje 621.429 prebivalcev. Na enem km² živi tu 50 ljudi. Bosna in Hercegovina šteje 1.889.929 prebivalcev in ima površino 51.199 km². Tu živi 40 prebivalcev na 1 km². Južna Srbija (Makedonia) obsega 45.717 km² in šteje 1.474.560 prebivalcev. Na 1 km² prebiva tu 32 ljudi. Najbolj redko je naseljena Črnagora, ki ima površine 9668 km² in šteje 199.857 prebivalcev. Tu živi na enem km² samo 27³/₄ prebivalcev. Povprečno v celi državi živi na 1 km² 48¹/₄ prebivalca. V celi državi so najbolj gosto naseljeni kraji okrog Zagreba in Varaždina, najslabše pa okrog Nikšića v Črnigori in Kavadara v Jupni Srbiji.

Konfirmacija. Na Krisztusovoga vnébo zasztoplenýa dén 48 decskov i 44 deklic, vszevküper 92 decé je oblübito vernoszt Krisztusi i nyegovoj cérkvi v Püconci. Telko konfirmandusov naednok je zse dávno nej bilou. Vidi sze, ka vereucsitelje v cejloj gmajni vrejlo oprávlajo szvojo duzsoszt. Konfirmandusje szo pa pokazali, ka nej szamo z vüszdami, négo i z djányom scséjo zsiveti za naso cérkev, nájmre darüvali szo na oltárszko fundácijo 2570 kor. Naj bojdejo vszi nasoj cérkvi verni-vitézje, Bougi pa v dobrom — húdom sorsi podlozsna deca! Lejpa példa onim gmajnam, gde je v-tom táli velka mlácsnoszt.

Lejpa sztaroszt. Brglesz Iván májusa 3., Janzsa Zsuzsa pa máj. 5. szta preminola v Salamenci. obá sztarosztí szvoje 90. leti. Májusa 12. je preminola Fliszár Ivána vdovica roj. Sostarécz Judit v Vesczici sztarosztí szvoje 89. leti. Szvojega sziná, Sálóvszskoga bivsega vucsitela, je nej dávno escse obzsálüvalá; nyou pa trijé escse zsivoucsi nyéni színovje zsálüjejo.

Kik a mi ellenségeink. Dr. Ravasz László volt kolozsvári ref. teol. tanár, jelenleg a reformátusoknak országszerte ünneptelt püspöke, akit nem rég a „Kisfaludy-Társaság” is beválasztott tagjai közzé (— Bangha páterék nagybosszúságára —) „A kálvinizmus hármass frontja” című beszédében elmondta, hogy evangéliumi keresztyénségünk mindkét történeti egyházi alakjának a hitetlenség a legveszedelmesebb, a pápás klerikalizmus a leghatalmasabb s a szektaság a legnagyobb ellensége.

Nájlépsa kniga. Mussolini, nouvi talijanszki miniszterszki predszednik je ednomi novinári edne mále kníge kázao, eden engliszki Nouvi Zákon i pravo je nyemi, ka je to ta nájlépsa kníga, stero on pozna i stero dnévno csté.

Zsalivanya glászi. Németh János macskovszki gosztílnicsar i poszesznik je májusa 13. po krátkom betégi, vu nájlépsaj vrszti szvojega zsítka, vu 35. leti premíno. Pred pár tjédnov szmo escse vidili nyegovo krepko posztávo, poszlúsalí nyegove razmete recsí, oh sto bi szi miszlo, ka ga vecs na zemli nemo vidli. Mládo tívárisico, dvej deteti, mater i bráte je nihao za szebom. Pocsinoti szi — z-izstinszki taljemányem lüblénim. — Veliki vdárec je doszégno Jonás Jánosa drúzsino na Gorici. Mrou nyej je jedini szin, Lajos, áprila 26. po dúgom tezsom betégi sztaroszti szvoje 25. leti.

Krvavi dogodki v Esseni. Francuzki vojaki szo z-sztrojníc (masinszki pűsk) sztrejlali na nemske delavce. Bilou je 11 bujti i 32 szmrtnonevarno ranjení.

Kmetzski nemiri v Rusziji. Boljseviske csete szo némire z-velikov tezsávov zadúšile. Boljseviki szo 43 kmetov obszodili na szmrtní. Szmrtna obszodba je bíla taki zvršena.

Protiruszke demonstracije v Varšavi. Boljseviki szo prelata Butkiewica, kí je bio polszke narodnoszti, v Moszkvi uszmrtíli. Na Polszkom je za toga volo veliko zburkanye proti Ruszom. Diplomatsno zvezo je Polszka pretrgnola z Rusziov.

Veliki ogenj v Slavonskom Brodi. V drzsávnoj fabriki za zselezniske vozove je ogen prejk deszét milijonov skode napravo.

Sztrasna finansna katastrofa dánszke kmetíszke banke. Cejla skoda vőzadene okouli 230 milijonov danszki kron. To je najvéksi finansni polam, ka jí pozna szvejt v zádnyí deszét leti. Vnounge kotrige kraljevské rodbine szo zgűbili vsze szvoje promozsenye. Generalni ravnitel je bio Emil Gluckstadt, kí je bole szijajno zsívo, kak zsvéjo vu kraljevské dvoraj. Bankar sze nahája v přeszkoválnom zápori.

Nemski orszáj nema veszelic. Nemci szo Gledocs na túzsen sors szvoje domovine vsze bole i drűge veszelice dojpovedali.

Kína i krsztsansztvo. Dojzahváljeni kinaíszki miniszterszki predszednik, Dr. W. Yen je krsztsenik. Nyegov naszledník, Wongchung-hnei je túdi krsztsenik. Obádva szta dományi predikátorov sziná: Ali dönok je intereszantno, ka Kína takse (krsztsanszke) minisztere odebéra.

V-Indiji pouleg nájnovejšega lűdsztva v-racsun jemánya je z-318 milio prebivalcov 4,754 000 krsztsenikov.

Mussolini, italijanszki miniszterszki predszednik je zrendelűvao, naj redárje preiscsejo vsze knízšne trgovine i nemo-rálne kuige, kejppe, kejpapne kárte brez vőjemánya vkraj vzemejo.

Štatistika stavk leta 1922 v Jugoslaviji. Tekom leta 1922 je izbruhníla stavka v 127 podjetjih, v katerih je bilo zaposleno 26.850 delavcev. Čas, kí je bil izgubljen s stemi stavkaví je znašal 443 181 delavnih dni. Vsota izgubljena delavškega zaluška pa je znašala 14 in pol milijona kron.

Sveto písaó v Ameriki. Največ se číta in kupuje v Ameriki sveto písmo. Lansko leto se je nátsiníli v Ameriki trideset milijonov svetega písmo v različnih jezíkíh.

Vszáka evangelicsanszka famílija naj csté i podpéra Düsevní liszt!

Protest angleških protestantov. Kralj ne sme obiskati papeža. London. 17. aprila. (Izv.) Danes je bil tu protestni shod, ki se ga je udeležilo okoli 10.000 angličanske veroizpovedi. Shod je odločno protestiral proti temu, da bi angleški kralj povodom svojega potovanja v Rim v Vatikanu obiskal poglavarja rimskokatoliške cerkve. Shod je sprejel brzojavno na kralja, ki ga naglaša, da ta obisk žalil njih verski čut.

Nova cukrer fabrika. V Zombori sse nouva velika cukrer fabrika dela z 15,000.000 Din kapitalom.

Palesztine prebivalci. Palesztine prebivalci. pouleg najnovesega lüdsztva v küper pistüvani má: 756.312 prebiválcov. Mohamedánov: 500 000; zsidovov: 83.794 i krsztcsanov: 73 024.

Szamovolni dári na goridrzsánye i rasürjávanýe „Düsevnoga Lízta“. Vezér József Martjanci, Bohár Ádám D. Lendava 20—20Din; Varga Mátyás i Lajos D. Lendava, Mayer Gizella Domanysevci, Beznéc Sándor Macskouvci, Kücsan Vince Krnci, Domján Kálmán Brezovci po 10 D; Krányecz Ivan Varazsdin, Czelecz Stevan Szebeborci, Katona Stevan Gorica po 5 D; Vucsák János Csernelavci, Cselák Stevan Lemerje 2—2 Din; Kuzmics Karolina Püconci 1 Din — Szrdcsna hvála!

Posta.

Szmodis Stevan, Luth. Theolog. mt. Aur Phila Penna, Amerika, na kalendari i D. Lízta szmo od vász 2 dolára z-velikov zahválnosztjov doubili. Vüpamo sse, ka 4 i 5 num. zdaj zse tüdi szte vzéli. Persa Rózsi New York, dár na kalendari szem doubó; topla hvála i pozdráv!

Vzemi, cstí i daj dale „Düsevni liszt“!

Nasim cstitelom. Z-etov numerov szmo dokoncsali poletno delo nasem Lízti. Gda szmo szí sztezo ravnali za nas Lízta, szmo z-edne i drúge sztráni tüdi vszékli kaj. Verte p. cstitele, z-boleznim csütejnyem szmo vcsínoli tou. Nikákim sse je lahko zamerilo tou, ali nej szmo mogli nacsí csiniti, csi nescsemo szmrüti nasega Lízta, na steroga je taksa gorécsa potrebcsina. Vem tiha, ali cíla znajaoucsa katholizácia sse je zacsnola, povéksála pri nász z „Novina“-mi. Marijin Lízstom i drúgimi stampi. Nevarnoszt je k-tem véksa, ár v-ednoj gmajni zse nemamo dühovnika, vu kelki soulaj je pa nasa deca na szamérne kat. vucsitele prítisnyena.

Kí lübite ocsákov z drágov cejnov szprávléní i obravnani szvétti herb nasó, mílo evangelicsanszko církev i kí sse zselejte i scséte nej z-destrukúvnm i bojdi-kaj stampom, nego z-csístov düsevnov hránov, hrániti, szprávlajte sse vküper nasega Lízta!

Níksega zroka nemamo, naj naprej noszimo pred nasimi p. cstiteli velikoszt i trüde neszebicsnoga dela okouli dühovnoga i technicsnoga tála pri Lízti, ali csi zse tou mámo, tak z-vüpaznosztjov proszimo evang. církevnoga stampa vsze prátele, szvojega podpéranya od etoga nasega jedínoga oltára, nego steri szo escse níkaj nej plácsali na nas Lízta, tiszti naj zdaj zse celoletno plácsó notriposlejo, steri szo pa szamo na pouleta plácsali naprej, naj drúgo polovico leta tüdi notriplácsajo i nasemi Lízti nouve naprejplacsníke szprávlati dobri bodejo! Stampanye nasega Lízta je zse tríkrát pozdigávano. Zse nász vecs sztáne kak ga pa dámo naprejplacsníkom. Do konca leta escse sse stampanye vecs-krát pozdigne; mi pa cejno nemremo podigávati. Proszimo vasz záto. hodte i bojdté nam na pomoucs z-szamovolni dári tüdi! (Red.)

